

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-4-160
Karar Sayısı : **07-83/1003-388**
Karar Tarihi : 1.11.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ

B. RAPORTÖRLER : M. Haluk ARI, Esin AYGÜN

C. ŞİKAYET EDEN : Hüseyin ÜSTÜNDAĞ
Üstün Oto Servis Hizm. San. Tic. Ltd. Şti.
Birlik sanayi Sit. 1. Cd. No:52-54-56-58 Beylikdüzü/İstanbul

20 **D. ŞİKAYET EDİLEN:** Çelik Motor Ticaret A.Ş.
İçerenköy, Umut Sk., No:12 34752 Kadıköy/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: **Çelik Motor Ticaret A.Ş. (Çelik Motor)'nin Kia Yetkili Servislik başvuru şartlarının haksızlıklar içerdiği ve mevcut plazalarda faaliyet gösteren bayilerle yeni bayiler arasında eşitsiz uygulamaların bulunduğu iddiaları.**

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** İlgili dilekçede, şikayetçi tarafından 1993-2004 tarihleri arasında Kia marka araçların yetkili servisi olarak faaliyette bulunulduğu, 2004 yılının Nisan ayında 3S kapsamında olmamaları nedeniyle yetkili servislüğün noter yazısıyla hiçbir uyarı yapılmadan fesh edildiği, 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin yürürlüğe girmesi üzerine Çelik Motor ile görüşmeler yapıldığı, anılan teşebbüsün 14.3.2007 tarihinde Kia yetkili servis başvuru şartlarını iletmediği, bu şartlardan iş yeri denetimine, personel sayısına ve eğitim ücretine ilişkin olanların yüksek düzeyde belirlendiği ve şartların eşit bir şekilde uygulanmadığı ifade edilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.9.2007 tarih, 6293 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 22.10.2007 tarih, 2007-4-160/İİ-07-MHA sayılı İlk İnceleme Raporu 22.10.2007 tarih, REK.0.08.00.00-110/311 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-83 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

- Çelik Motor tarafından getirilen "Çelik Motor Ticaret A.Ş. Kia Yetkili Servislik Başvuru Şartları'nın 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile uyumlu olduğu,

07-83/1003-388

50 - Çelik Motor'un yetkili servis kriterleri ve ayrımcılık iddiasına yönelik olarak bu aşamada önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, ancak benzer şikayetlerin varlığı halinde konunun tekrar incelenmesi gerektiği görüşlerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Çelik Motor Ticaret A.Ş. Kia Yetkili Servislik Başvuru Şartları

60 Başvuru sahibi tarafından dilekçenin eki olarak gönderilen "Çelik Motor Ticaret A.Ş. Kia Yetkili Servislik Başvuru Şartları"na göre, Çelik Motor yetkili servisleri için niteliksel kriterlerin benimsenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Belirlenen kriterlerin objektif esaslar göz önünde bulundurulmak kaydıyla, il bazında bir önceki yıla ait kayıtlı araç adetlerine, araçların özelliklerine ve benzer diğer objektif esaslara göre yapıldığı ifade edilmiştir. Buna göre servisler A, B, C ve D olmak üzere dört sınıfa ayrılmıştır. Sınıflara dahil olan iller ve bu sınıflar için aranan minimum toplam metrekare standartları şu şekildedir:

Sınıflar	İller	Metrekare standardı (minimum, toplam)
A SINIFI	İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Adana, Konya, Mersin	(.....) m ²
B SINIFI	Kayseri, Muğla, Balıkesir, Manisa, Denizli, Aydın ve Gaziantep, Hatay, Kocaeli, Samsun, Eskişehir, Sakarya, Zonguldak, Trabzon, Kütahya, K.Maraş, Ş.Urfa, Tekirdağ, Malatya, Afyonkarahisar, Isparta, Çanakkale, Ordu, Tokat, Çorum, Sivas, Edirne, Erzurum, Elazığ, Uşak, Osmaniye, Diyarbakır, Kastamonu, Amasya, Burdur, Giresun, Kırklareli, Bolu, Düzce, Nevşehir, Van, Aksaray, Rize, Karabük, Yozgat, Adıyaman, Niğde, Karaman	(.....) m ²
C SINIFI	Bilecik, Erzincan, Kırşehir, Yalova, Bartın, Sinop, Mardin, Kırıkkale, Artvin, Batman, Ağrı, Kars, Çankırı, Muş, Bitlis, Gümüşhane, Şırnak, Siirt, Iğdır, Kilis, Bingöl, Bayburt, Hakkari, Ardahan, Tunceli.	(.....) m ²
D SINIFI (Uydu)	Kuşadası, Didim, Bodrum, Marmaris, Dalaman, Fethiye, Kaş, Ayvalık, Çeşme, Alanya.	(.....) m ²

Aşağıda değerlendirme bakımından önem arz eden diğer maddelere yer verilmiştir:

70 - "3. Yetkili Servislik Başvurusunun Çelik Motor Ticaret A.Ş. tarafından değerlendirilmesi ve yerinde gerekli inceleme ve araştırmaların yapılabilmesi için bir defaya mahsus olmak ve o başvuruya karşılık gelmek üzere, olumsuz değerlendirme ve sonuçlardan sonra geri talep edilmemek kaydıyla (.....) USD (..... ABD Doları) bedel araştırma, kayıt, eksperlik v.b. diğer hizmetler için Çelik Motor Tic. A.Ş. tarafından başvuru yapan firmaya faturalanacaktır. İşbu ödeme yapılmadan hiçbir inceleme ve değerlendirme yapılmayacağı gibi, bu bedel günün koşulları ve verilecek hizmete göre tüm başvuru sahipleri için uyarlanabilecektir. İşbu bedel dışında işleyiş ile ilgili meydana çıkacak diğer her türlü masraflar da başvuru sahibi tarafından karşılanacaktır."

- "8. Yetkili Servisliğin Çelik Motor tarafından onaylanmasını müteakip, Yetkili Servis TS 12047 standartlarında yer alan minimum adetteki konusunun müteakip uzmanı, teknik bilgiye sahip SSK ve benzeri her türlü güvenceye sahip olduğu belgelenen tüm

80 *personelini, o markaya ve araçlarına sağlıklı servis hizmetinin verilmesi için Çelik Motor Tic. A.Ş. tarafından belirlenmiş olan Eğitim Paketi Programına, tüm masrafları kendisince karşılanmak kaydıyla göndermek zorundadır. TS 12047'de belirtilen sayıdaki personel için Eğitim Paketinin toplam gün sayısı 35 gündür. Toplam (aday*gün sayısı) ise 145'tir. Bu bedel Yetkili Servisliği alacak olan firmaya maliyeti ise toplam (.....) YTL+KDV'dir. Bu bedel yetkili servisliğin başlangıcından önce başvuru sahibi tarafından Çelik Motor Tic. A.Ş.'nin hesabına nakden ve defaten ödenecektir. Ancak verilecek olan eğitim zamanı, Çelik Motor Tic. A.Ş. tarafından önceden belirlenmiş olan mevcut eğitim planına göre belirlenecektir. Yetkili Servisliğin başlayabilmesi için TS 12047 standardında yer alan minimum adetteki*
90 *tüm personelin bu eğitim paketini başarılı olarak alma zorunluluğu söz konusu olup, bu husus tamamlanmadan Yetkili Servis hizmeti, genel menfaatler nedeniyle verilemeyecektir."*

I.2. Değerlendirme

Şikâyet dilekçesinde ilk olarak, satış, servis ve yedek parça hizmetlerinin bir arada sunulmamasından dolayı 2004 yılının Nisan ayında yetkili servisliğin bir uyarı yapılmaksızın bir hafta içerisinde fesih olunduğu iddia edilmektedir. Bilindiği üzere, 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği, 1.1.2006 tarihine kadar yürürlükte kalmıştır ve söz konusu Tebliğle sağlanan
100 muafiyetten yararlanmak ancak bayinin satış, servis ve yedek parça hizmetlerini bir arada vermesiyle mümkündür. Dolayısıyla, taraflar arasında yapılmış ve 2004 yılında uygulanmakta olan anlaşma 1998/3 sayılı Tebliğle sağlanan muafiyetten yararlanmamaktadır. Bu çerçevede, söz konusu anlaşmaya ve anlaşmanın haksız feshine ilişkin değerlendirme Tebliğ kapsamında yapılamaz.

Şikâyet dilekçesinin devamında, 2006 yılının Aralık ayında 1.1.2006 tarihinde yürürlüğe giren 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne ilişkin olarak Çelik Motor ile görüşmeler yapıldığı, 14.3.2007 tarihinde yetkili servis atanma koşullarının öğrenildiği ifade edilmektedir. Bu koşullara ilişkin olarak ise, öncelikle bayinin yetkili servis
110 atanma koşullarını sağlayıp sağlamadığını denetlemek için talep edilen (.....) ABD Doları'nın yüksek bir rakam olduğu iddia edilmektedir. 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz'un (Kılavuz) konuya ilişkin 53. sorusuna verilen cevapta da görüleceği üzere, yetkili servis adayının kriterleri karşılayıp karşılamadığının denetiminin bizzat sağlayıcı veya üçüncü bir kişi tarafından yapılması mümkündür. Ancak denetim ücreti alınmasının söz konusu olduğu hallerde belirlenen ücretin başvuruları caydıracak ölçüde yüksek olmamasına özen gösterilmesi gerektiği de belirtilmiştir. Bu bağlamda Kia tarafından denetim amacıyla ücret talep edilebileceği hususunda bir tartışma bulunmamaktadır. Ancak alınan
120 ücretin yüksek olup olmadığı ve bu bağlamda yetkili servis olarak atanmak için giriş engeli yaratıp yaratmadığının değerlendirilmesi gerekir. Herhangi bir mal veya hizmet için belirlenen bedelin yüksek olup olmadığına belirlenmesine rekabet otoritelerinin müdahalesi ancak istisnai durumlarda kabul edilen bir olgu olması gerekmektedir. Zira rekabet otoritelerinin amacı fiyat denetimi yapmak değildir. Şikâyet konusu bakımından da bu yönde bir inceleme ancak belirlenen bedelin yüksekliği nedeniyle Tebliğ'in gözettiği başlıca amaçlardan olan satış sonrası hizmetlerde rekabetin

130 artması hedefine ulaşamaması halinde söz konusu olabilecektir. Bu ise çok sayıda yetkili satıcı adayının belirlenen bedel nedeniyle Kia tarafından oluşturulan servis ağına girememesi halinde göz önüne alınabilecektir. Ancak bugün itibarıyla incelemeye konu şikâyet dışında Kurumumuza yapılmış başka bir başvuru bulunmamaktadır.

140 Şikâyet dilekçesinde ayrıca, servislerin bölgelere ayrılarak her bir bölge için farklı standartlar talep edildiği, bu standartların da TSE 12047 standartlarından yüksek olduğu ifade edilmektedir. Kılavuz'un bu konuya ilişkin 56. sorusuna verilen cevapta, sağlayıcının, ayrımcılık yapmama ilkesi gereği aynı durumdaki tüm servisler için aynı kriterleri getirmesi ve uygulaması gerektiği, ancak sağlayıcının büyük şehirde bulunan ve dolayısıyla daha fazla araca hizmet veren bir yetkili servis ile kırsal bir bölgede faaliyet gösteren küçük ölçekli bir servis için farklı kriterler getirebileceği, iklim, gelişmişlik düzeyi, sosyo-kültürel durum gibi unsurları dikkate alabileceği açıklanmıştır. Dolayısıyla, sağlayıcının servisleri bölgelere ayırması mümkündür. Bundan başka, sağlayıcının servislere getireceği kriterlerin 12047 standartlarından yüksek olamayacağı yönünde bir düzenleme, 2005/4 sayılı Tebliğ'de veya Kılavuz'da yer almamaktadır. Bu konuda esas olan, sağlayıcının niteliksel sistemi benimsediği durumlarda getireceği kriterlerin hizmet gerekleriyle ilişkilendirilebilir olmasıdır. Dolayısıyla A Sınıfı servislerin hizmet kalitesini aksatmadan faaliyetlerini sürdürmeleri için belirtilen sayıda personele ihtiyaç duyulması halinde, bu durum, hizmet gerekleriyle bağlantılı kabul edilecek ve Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanmayı engelleyecek bir durum olarak ortaya çıkmayacaktır.

150 Dilekçede bu hususlara ek olarak, yetkili servislerin eğitime tabi olacakları ve bunun için (.....) YTL hizmet bedeli talep edildiği açıklanarak bu miktarın da yüksek olduğu iddia edilmektedir. Yukarıda yer verilen ilgili maddenin incelenmesinden, eğitim hizmetinin yetkili servisliği onaylanan bayilere verileceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, yetkili servisliğin onaylanmasını müteakip gerçekleşeceğinden, söz konusu harcamanın yetkili servislik için gereken diğer harcama kalemleri gibi anlaşılması gerektiği ve yetkili servisliğe atanmayı engelleyici bir koşul olmadığı kanaatine varılmıştır.

160 Şikâyet dilekçesinde son olarak, yetkili servis atanma koşullarının mevcut bayiler ve sisteme yeni girecek bayiler arasında eşit uygulanmadığı, satış, servis ve yedek parça hizmetlerini bir arada sunan firmalarla sadece servis ve yedek parça hizmeti veren firmalar arasında ayrımcılık yapıldığı iddia edilmektedir. Bu iddiayı desteklemek üzere şikâyetçinin bölgesinde faaliyet gösteren Flash Oto adlı teşebbüsün servis standartlarını yerine getirmediği halde yetkili servis olarak atanmış olduğu belirtilmektedir. Yukarıda değinildiği üzere sağlayıcılar eşit durumdaki teşebbüslere eşit şekilde işlem yapmak durumundadırlar. Aynı bölge içerisinde kriterlerin farklı olması veya farklı bayi modelleri için farklı kriterler getirilmesi 2005/4 sayılı Tebliğ tarafından muafiyet tanınmamış olan hususlardır. 2005/4 sayılı Tebliğ farklı dağıtım modellerinin gelişmesine olanak tanımak adına, tek başına yetkili servis veya yetkili satıcılık faaliyeti yürüten sistem üyeleri ile, 3S olara tabir edilen satış, servis ve yedek parçanın bir arada bulunduğu bayilik modelleri arasında ayrımcılık yapılmasını engellemektedir. Şikâyet dilekçesinde belirtildiği üzere böyle bir ayrıma gidilmesi halinde Tebliğ ile gözetilen hedeflere ulaşılmasının mümkün olmayacağı açıktır. Ancak başvuru dilekçesindeki bilgilerin bu noktada inceleme başlatmaya yetecek nitelikte somut bir veri sağlamaktan uzak olduğu belirtilmelidir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Çelik Motor Ticaret A.Ş. tarafından getirilen “Çelik Motor Ticaret A.Ş. Kia Yetkili Servislik Başvuru Şartları”nın 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile uyumlu olduğuna,

180 2. Çelik Motor Ticaret A.Ş.’nin yetkili servis kriterleri ve ayrımcılık iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.